Savitaipale
Sydämellä Sovussa Sisulla

Hyvinvointisuunnitelma 2022 - 2025

Savitaipale
Sydämellä Sovussa Sisulla

1. Laaja hyvinvointisuunnitelma

Kunta- ja terveydenhuoltolaki velvoittavat kuntaa huolehtimaan kuntalaistensa terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisestä. Kunta edistää hyvinvointia monella tapaa jokapäiväisessä toiminnassaan kaikilla toimialoilla. Tämän lisäksi valitaan kuntastrategiaan pohjautuvia kehittämiskohteita ja painopisteitä jotka kuvataan laajassa hyvinvointisuunnitelmassa. Suunnitelma toimii hyvinvoinnin edistämisen johtamisen ja kehittämisen apuna. Suunnitelma perustuu strategian lisäksi maakunnallisesti sovittuihin painopisteisiin. Kuntalaisten terveyden- ja hyvinvoinnin edistämistä tulee seurata ikäryhmittäin.

Savitaipaleen kuntastrategia

Kuntastrategia 2021 - 2025
Arvot:
Sydämellä, Sovussa, Sisulla

Visio:
Jokaisella savitaipalelaisella on mahdollisuus onnelliseen elämään, jonka lähtökohta on hyvinvointi.

Painopisteet:
Sujuva arki
Viihtyisä Savitaipale
Elinvoimainen kunta

Maakunnalliset painopisteet

Maakunnalliset painospisteet:
Terveelliset elämäntavat
Mielen hyvinvointi
Työllisyys

Laaja hyvinvointisuunnitelma tehdään kerran valtuustokaudessa. Valtuusto hyväksyy hyvinvointisuunnitelman valtuustokauden alussa ja käy läpi sen toteutumisen kauden lopussa. Suunnitelman toteutumista seurataan myös vuosittain talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä. Suunnitelmaa toimii elävänä asiakirjana ja siihen tehdään muutoksia tarpeen mukaan.

Uutta hyvinvointisuunnitelmaa tehtäessä huomioidaan maakunnalliset suunnitelmat, joita ovat Etelä-Karjalan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi 2021–2025, Etelä-Karjalan kotouttamisohjelma vuosille 2021–2024, Etelä-Karjalan alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019–2022 sekä Etelä-Karjalan vammaispoliittinen ohjelma.

Tämän lisäksi huomioidaan tutkimuksellinen - ja empiirinen tieto sekä asiantuntijoiden huomiot. Sekä suunnitelman että suunnitelman toteuman yhteydessä havaitut seikat huomioidaan tarvittaessa talousarviossa ja kuntastrategiassa.

Laajan hyvinvointisuunnitelman muodostuminen

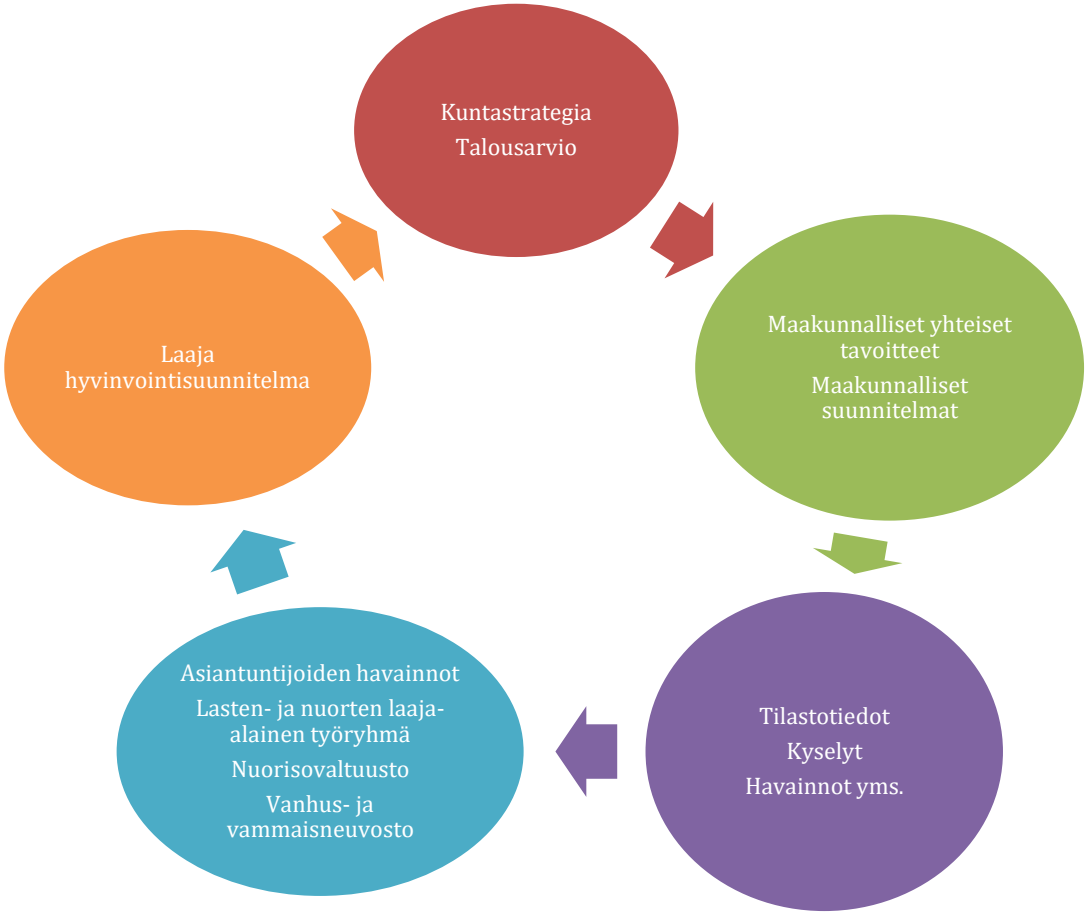

2. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimintaympäristö Savitaipaleella

Savitaipaleen kunnan toimintaympäristö on maaseutumainen, jossa luoto on lähellä kuntalaista. Luonnon tutkitut hyvinvointivaikutukset ovat osana normaalia arkea. Myös yhteisöllisyys on vahvasti läsnä. Kunnan vanhusvoittoinen ikärakenne tuo oman mausteensa terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisessä huomioitaan tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

2.1 Hyvinvointialueiden muodostuminen

Kunnilta siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämistä varten Suomeen perustetaan 21 uutta itsehallinnollista hyvinvointialuetta. Ne ottavat järjestämistehtävät vastaan vuodesta 2023 alkaen. Valtio rahoittaa ja ohjaa hyvinvointialueiden toimintaa. (Lähde: Valtioneuvosto.) Kunta on mukana hyvinvointialueen suunnittelussa monen erilaisen suunnittelutyöryhmän kautta. Toimintamallien tarkentuessa hyvinvointisuunnitelmaan kirjataan sote-uudistukseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. (Lähde: Valtioneuvosto.)

Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Pitkällä aikavälillä oleellisin kuntavaikutus on, että väestön ikääntymiseen ja sairastavuuteen liittyvät kustannukset ja niistä seuraavat kuntatalouteen kohdistuvat riskit siirtyvät pois yksittäisten kuntien vastuulta. (Lähde: Valtioneuvosto.)

Talous
Hyvinvointialueiden muodostumisen yhteydessä kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan yhtä monella prosenttiyksiköllä (vuoden 2022 tasossa arvioituna 12,39 prosenttiyksiköllä, tarkentuu vielä myöhemmin), ja valtion verotusta kiristetään vastaavasti. (Lähde: Valtioneuvosto.)

Siirtymätasauksen määrää on tarkoitus alentaa vuosittain siten, että muutos rajataan +/-15 euroon/asukas per vuosi. Viidentenä vuonna muutos on enintään +/-60 euroa/asukas, joka jää toistaiseksi pysyvänä voimaan. Näin uudistuksesta aiheutuva kunnan tasapainotilan muutos on pysyvästi enintään +/-60 euroa/asukas, mikä vastaa enimmillään n. +/-0,6 kunnallisveroprosenttiyksikön tuoton määrää. (Lähde: Valtioneuvosto.) Kuntakohtaiset laskelmat päivittyvät vuoden 2022 keväällä.

Päätöksenteko
Käytännössä päätöksenteko siirtyy maakuntavaltuustolle ja -hallitukselle. Hyvinvointialueen tulee kuulla alueensa kuntia vähintään kerran valtuustokaudessa. (Lähde: Valtioneuvosto.) Kunnan vaikuttamismahdollisuudet pienentyvät siis selvästi.

Hyvinvointialueella ja kunnalla on kuitenkin useampi yhteistyöpinta myös terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvissä asioissa. (Lähde: Valtioneuvosto.) Näiden yhdyspintojen toimivuus on olennaisen tärkeää.

Kiinteistöt
Sote-toimintaan vuokratut kiinteistöt siirtyvät vuokrasopimuksineen hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueella on mahdollisuus irtisanoa sopimus tietyn ajan jälkeen.

Ruokapalvelut
Kunta tuottaa ateriat sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä päivä- ja kouluruokailuun. Hyvinvointialueiden muodostumisen jälkeen ruokapalveluiden toteuttamisen toimintaympäristö muuttuu. Muutos edellyttää selvitystyötä. Tavoitteena on ruokapalveluiden toteuttaminen Savitaipaleella myös muutoksen jälkeen.

2.2 Hyte-kerroin

Yhtenä rahoituskriteerinä kunnille on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (nk. Hyte) kerroin, joka sisältää erilaisia terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kuvaavia indikaattoreita. (Lähde:THL.)

Hyte-kertoimen muodostuminen
Kunnille on suunniteltu otettavan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli Hyte-kerroin. Hyte-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. (Lähde:THL.)

Kannustin on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaetaan ensimmäisen kerran uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Hyte-kertoimen suuruus vaihtelee 7,4 – 22,50 euron välillä asukasta kohti, mediaanin ollessa 16,25 e asukasta kohti. Tämä ei ole korvamerkittyä, vaan yleiskatteellista, eli se sisältyy kunnan saamaan valtionosuuteen. (Lähde:THL.)

Hyte-kerroin lasketaan siihen valittujen indikaattorien pohjalta. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräajoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja. (Lähde:THL.)

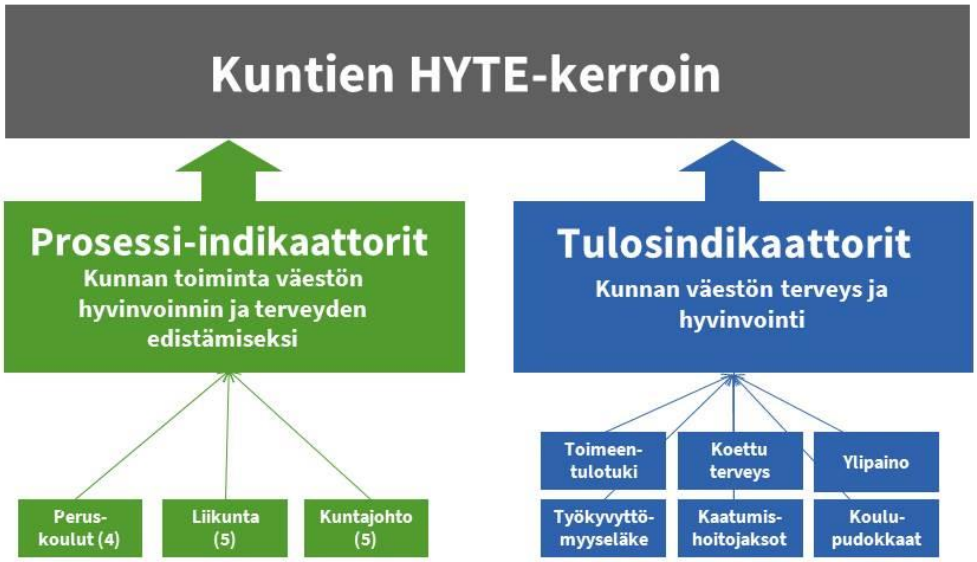

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (14 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Mittarina toimii TEA-viisari. (Lähde:THL.)

Toimintaa kuvaavien indikaattoreiden määrä on kohtalaisen suuri, jotta toimintaa voidaan arvioida mahdollisimman laajasti. Jos indikaattoreita olisi vain muutama, olisi vaarana että tehtäisiin vain niitä asioita, joita Hyte-kertoimessa mitataan. Nyt valitut indikaattorit mittaavat laajasti tekemisiä aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön tekemisiin. Tärkeää on myös työn pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus. (Lähde:THL.)

Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Niiden avulla mitataan muutosta. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Poikkeuksena tästä on Kouluterveyskysely, joka toteutetaan kahden vuoden välein. (Lähde:THL.)

Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet. Ongelman yleisyyttä kuvaavissa indikaattoreissa tavoitetasona pidetään alle 5 % esiintyvyyttä kohdejoukossa. (Lähde:THL.)

Hyte-kertoimien toteutuminen v. 2021

Vuoden 2021 tulosten perusteella Hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit toteutuvat hyvin. Sekä kouluruokailusuositusten toteuttamisesta että ja Eva –arvioinnin toteuttamisesta tehdään kirjallinen suunnitelma vuonna 2022. Tulosindikaattoreiden osalta toimenpiteet ovat kuntakohtaisissa tavoitteissa. Nämä indikaattorit ovat haasteellisia koska niiden toteutumiseen vaikuttavat monet muukin asiat kuin kunnan toimenpiteet.

Hyte-kertoimien indikaattorit.

Peruskoulu Indikaattorit	**Indikaattorin kuvaus**	**Toimenpidesuositukset**	**Toteuma**
Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty terveydenhuoltolain edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein.	Kunnan peruskoulujen kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja kouluyhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein. Tarkastustilaisuudessa käsitellään kerätyt taustatiedot monialaisesti, tehdään tilakierros ja kootaan havainnot. Näiden pohjalta laaditaan tarkastuksen loppuyhteenveto sekä sovitaan tarvittavista jatkotoimista, niiden vastuutahoista ja seurannasta. Tarkastus dokumentoidaan tarkastuksen yhteenveto- ja seurantalomakkeille.	Toteutuu
Oppilaiden poissaolot	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa poissaolojen kokonaismäärä on tiedossa.	Poissaolojen seuranta mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja tuen tarjoamisen riittävän varhain. Poissaolojen seurannalla on mahdollista ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä. Pelkkä poissaolojen kokonaismäärä ei kerro, mistä syystä oppilas on ollut poissa ja mihin asioihin tulisi puuttua, esimerkiksi opiskeluhuollon ja koko koulun hyvinvoinnin	Toteutuu

		näkökulmasta. Tämä vuoksi poissaolot tulee tilastoida sairauksiin sekä luvallisiin ja luvattomiin poissaoloihin. Luokanopettajan/-valvojan kuukausittaiset yhteenvetolistat poissaoloista auttavat esimerkiksi opiskeluhuoltoryhmää suunnittelemaan tarvittavia toimenpiteitä. Poissaoloihin liittyviä ehkäiseviä toimenpiteitä voidaan toteuttaa sekä yhteisö-, luokka- että yksilötasolla (esimerkiksi yläkoulussa lukuvuoden aloittaminen kolme päivää kestävällä luokanvalvojajohtoisella jaksolla, joka keskittyy ryhmäyttämiseen ja luokkahengen parantamiseen).	
Liikuntavälitunnit	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit.	Koulun välitunneilla järjestetään ohjattua liikuntaa (vetäjänä esim. paikallisen urheiluseuran edustaja tai koulun oppilas). Välitunteja rytmitetään pidemmän tauon saamiseksi.	Toteutuu molemmissa kouluissa
Kouluruokailu-suositus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta (2008, 2017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.	Kouluruokailussa lapsille ja nuorille opetetaan terveyttä, ruokailutapoja sekä suomalaista ruokakulttuuria. Kouluruokailu ajoitetaan ja porrastetaan siten, että kaiken ikäisille oppilaille tarjoutuu mahdollisuus oikea-aikaiseen ja rauhalliseen syömiseen. Makeisia, virvoitusjuomia tai sokeroituja mehuja ei ainakaan kouluaikana ole	Toteutuu molemmissa kouluissa Tehdään kirjallinen suunnitelma

		säännöllisesti tarjolla. Oppilaan yksilölliset ravitsemukseen tai sairauden hoitoon liittyvät tarpeet sovitaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan, ruokailusta vastaavan henkilöstön ja kouluterveydenhuollon kanssa.	
Liikunta Indikaattorit	**Indikaattorin kuvaus**	**Toimenpidesuositukset**	
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	Liikunta-aktiivisuus raportoidaan osana talousarviota edellisen vuoden toimintatarkastuksessa. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden seurantatieto tulee raportoida luottamushenkilöhallinnolle päätöksenteon pohjaksi.	Toteutuu
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	Kunta koordinoi esimerkiksi liikuntafoorumin, järjestötreffien tai hyvinvointitalkoiden järjestämisen, johon kutsutaan mukaan esim. sosiaali- ja terveysalan yhdistykset, nuorisojärjestöt, maahanmuuttajajärjestöt, asukasyhdistykset, ikäihmisten yhdistykset ja kulttuuriseurat.	Toteutuu
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	Arkiliikuntaan ja liikunnallisten elämäntapojen oppimiseksi on löydettävä monia keinoja. Kunnan asettamissa tavoitteissa ja toimenpiteissä huomioidaan vähän liikkuvat ryhmät, esimerkiksi toimeentulotuen piirissä olevat lapsiperheet. Kunta hyödyntää yhteistyötä koulujen, kouluterveydenhuollon ja	Toteutuu

		muiden yhteiskunnallisten instituutioiden kanssa. Kunnassa on maksuttomia liikuntavaihtoehtoja lapsille ja nuorille, erityisesti noin 15-vuotiaille, joilla on havaittu tapahtuvan lajista pois putoamista. Kunnassa järjestetään esim. varustekierrätystä harrastamisen hinnan alentamiseksi.	
Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA)	Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakkoarviointiin (EVA).	Vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat lautakuntapäätösten vaikutusten ennakkoarviointiin (EVA). Vaikutusten ennakkoarviointiprosessissa on kuultu kuntalaisia. EVA-arviointi otetaan käyttöön lautakunnan alaisten palvelujen suunnittelussa.	Toteutuu, mutta Eva arvioinnin tekemistä tulee selkeyttää
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	Toteutuu
Kuntajohto Indikaattorit	**Indikaattorin kuvaus**	**Toimenpidesuositukset**	
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä elin. Kunnanvaltuutettujen on tiedettävä kuntalaisten elintavoista ja niissä tapahtuneet muutokset tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioimiseksi hyvinvointityöryhmässä. Valtuustolle tehdään vuosittain raportti, jossa kuvataan kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin	Toteutuu

		tilaa sekä toteutettuja toimenpiteitä niiden yläpitämiseksi ja parantamiseksi. Raportti on osa hyvinvointikertomuksen toimeenpanoa ja lakisääteistä seurantaa.	
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit	Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	Kunnalla on käytössä joko omat mittarit tai kansalliset tietolähteet, kuten Avohilmo, Sotkanet, TEAviisari tai Terveytemme. Valitut painopisteet toimivat osana talousarviota ja toimialojen käyttösuunnitelmaa, joita arvioidaan talousarvion toteutumisen yhteydessä. Asetettujen tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla.	Toteutuu
Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämiseksi. Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen toimielin, jonka tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa. Tällä oikeutuksella tarkastuslautakunta voi ottaa aktiivisesti kantaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen kunnassa. Tarkastuslautakunta voi tarkastella kunnan toimintaa kriittisesti, nostaa	Toteutuu

		esiin onnistumisia ja esittää kunnan toiminnan kehittämistä.	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus	Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	Kunta nimeää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot. Toimeenpanosta vastaa esim. hyvinvointikoordinaattori tai vastaava asiantuntija, joka huolehtii mm. hyvinvointikertomustyön koordinoinnista ja yhteistyöstä kunnan toimialojen ja muiden toimijoiden kuten järjestöjen, yritysten ja seurojen välillä.	Toteutuu

Tulosindikaattorit Sotkanet-indikaattorin numero	**Indikaattori**	**Lähde**	
286	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveys-kysely	2018:10 % 2019: - 2021: 23 %
3906	Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveys-kysely	2018: - 2019:12,2 % 2020: -
3219	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17—24-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Tutkinto-rekisteri (Tilastokeskus)	2017: 4,7 % 2018: 3,1 % 2019: 4 %
234	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Toimeentulo-tukirekisteri	2018: 1,4 % 2019: 1,2 % 2020: 1,6 %
306	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Eläketurva-keskus	2018: 8 % 2019: 7,9 % 2020: 7,6 %
3959	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.	Hoitoilmoitus-järjestelmä	2018: 373,3 2019: 486,1 2020: 544,9

2.3 Työllisyyden siirtyminen kunnille

Työllisyyden järjestämisvastuu siirtyy kuntiin vuodesta 2024 alkaen. Muutosta valmistellaan kuitenkin jo aiemmin. Kunnalle siirrettänee pääosa nykyisin TE-toimiston vastuulla olevasta henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista sekä ELY-keskusten vastuulla olevat hankintatehtävät. Valtio vastaa työllisyydenhoidon järjestelmästä ja sen toimivuudesta valtakunnan tasolla

Palvelut siirrettänee kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Käytännössä tämä tarkoittaa Etelä-Karjalassa joko kuntayhtymän muodostamista tai isäntäkuntamallia, jossa Lappeenranta toimii isäntäkuntana. Savitaipale ei voi toimia itsenäisenä järjestämisvastuullisena toimijana työvoimapohjan vaatimuksen vuoksi. Kuntien järjestämisvastuu TE-palveluista muodostaisi uuden valtionosuustehtävän, johon osoitetaan 100 prosentin valtionosuus. Tosin mikään aiempi uudistus ei ole ollut kunnille kustannusneutraali.

Järjestämisvastuun siirtämisestä on vuonna 2021 vielä paljon avoinna olevia kysymyksiä, jotka selkiytyvät myöhemmin.

3. Kuntakohtaiset tavoitteet

Kuntakohtaiset tavoitteet on jaettu ikäryhmittäin lapsiin ja nuoriin, työikäisiin sekä ikäihmisiin. Tavoitteita ja toimenpiteitä on käsitelty ensin tekstissä, jonka jälkeen on tiivistetty koonti kunkin ikäryhmän osalta.

3.1 Lapset ja nuoret

Koululaisten hyvinvoinnista on saatavissa tutkimustietoa kouluterveyskyselyiden avulla. Kyselyt toteutetaan joka toinen vuosi. Viimeksi kysely tehtiin 2021. Kyselyn tulokset toimivat hyvänä pohjana kouluikäisten lasten ja nuorten koetun hyvinvoinnin mittarina. Tämän lisäksi painopisteitä on mietitty lasten- ja nuorten monialaisessa työryhmässä. Aiemman laajan hyvinvointisuunnitelman toteumaa on myös hyödynnetty uusia painopisteitä mietittäessä.

Kouluterveyskyselyyn vastasivat alakoulusta neljäs- ja viidesluokkalaiset (käytetään nimitystä alakoululaiset), yläkoulusta kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaiset (käytetään nimitystä yläkoululaiset) ja lukiosta ykkös- ja kakkosluokkalaiset (käytetään nimitystä lukiolaiset).

Terveellisten elämäntapoja halutaan vahvistaa etenkin hampaiden harjauksen, riittävän unen ja ravinnon sekä liikunnan osalta. Kouluterveyskyselyn mukaan alakoululaisista 37 % ja yläkoululaisista noin neljännes harjasivat hampaita harvemmin kuin kahdesti päivässä. Aamupalan jättää syömättä 43 % alakoululaisista, 30 % yläkoululaisista ja 33 % lukiolaisista. Edelleen yläkoululaisista 39 % ja lukiolaisista 44 % nukkuvat arkisin alle kahdeksan tuntia. Terveellisten elintapojen merkitystä koko hyvinvointiin painotetaan kouluterveydenhoitajan ja -kuraattorin vastaanotolla.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat alakoululaisista 46 %, mutta liikunta aktiivisuus pienennee iän karttuessa ja yläkoululaisista enää 17 % ja lukiolaisista 21 % liikkuvat tunnin päivässä. Liikkuvakoulu hankkeessa kehitettyjen toimintamallien jatkaminen normaalina toimintana madaltaa kynnystä liikkumiseen ja antaa tasa-arvoisen mahdollisuuden liikuntaan kaikille koululaisille. Liikkuva opiskeluhankkeessa kehitetään edelleen lukiolaisten mahdollisuutta liikkua koulupäivän aikana. Lukiolaisille tehdään myös kysely siitä, miten voimme parhaiten madaltaa kynnystä liikkumiselle. Liikuntaharrastustarjottimessa kerätään yhteen ohjattu liikunta lukujärjestyksen muotoon. Yhä useamman liikuntatutorin avulla saamme järjestettyä lisää liikuntahetkiä lukiolaisille.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten liikuntatottumuksia vahvistetaan liikkuva varhaiskasvatushankkeen avulla. Hankkeeseen haetaan jatkoa vuodelle 2022 ja tavoitteena on sekä kehittää uusia tapoja lasten motorisen kehityksen avuksi että juurruttaa hankkeessa jo hyväksi havaittuja toimintatapoja osaksi normaalia toimintaa.

Mielen hyvinvointia halutaan vahvistaa kaikilla luokka-asteilla. Mielenhyvinvoinnin pulmat tulivat esille huolestuneisuutena ja pelkona myös vuonna 2021 nuorille tehdyssä koronaepidemiaa koskevassa kyselyssä. Kouluterveyskyselyssä alakoululaisista 30:llä % on ollut mielialaan liittyviä ongelmia. Yläkoululaisista 23 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi ja 28 % on ollut huolissaan mielialastaan. Lukiolaisista neljännes kokee vähintään kohtalaista ahdistusta ja 37 % on ollut huolissaan mielialastaan. Mielen hyvinvointiin liittyvät myös turvallinen some-käyttäytyminen sekä fyysisen koskemattomuus. Alakoululaisista 15 % on kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa ja 10 % seksuaalista häirintää. Yläkoululaisista 11 % on kokenut seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua ja 9 % vanhempien fyysistä väkivaltaa. Lukiolaisista 23 % on kokenut seksuaalista häirintää.

Vaikka yllä mainittuihin seikkoihin vaikuttaa vahvasti myös vapaa-aika, voimme lisätä lasten ja nuorten tietoisuutta ja sitä kautta tukea heitä. Tietoisuutta lisätään kouluterveydenhoitajan, -kuraattorin ja oppilaanohjaajan vastaanotoilla sekä luennoilla, joissa käsitellään turvallisuuteen liittyviä asioita, kuten digi tietoturvaa sekä fyysiseen koskemattomuuteen liittyviä asioita. Tunnetaitopolun avulla opetetaan tunnetaitoja kullekin ikäluokalle sopivalla tavalla. Ahdistuneisuudesta kärsiville oppilaille on käytettävissä School kids -ohjelma. Lukiolaisten kanssa keskustellaan myös ajanhallinnasta ja oppimisen taidosta.

Alla olevassa koonnissa on tavoitesarakkeessa kuvattu kuntastrategiasta ja maakunnallisista tavoitteista nostetut painospisteet.

Lasten ja nuorten tavoitteet

Lapset ja nuoret

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Hyvinvoiva kuntalainen terveelliset elämäntavat/ Koululaiset ja opiskelijat Riittävä ravinto ja uni Entistä useampi harjaa hampaat aamuisin.	Opo, Kouluterveydenhoitaja ja koulukuraattori ottavat asian painotetusti esille vastaanotoilla	Toteutuminen Kouluterveyskyselyn tulokset
Hyvinvoiva kuntalainen/ terveelliset elämäntavat Koululaiset ja opiskelijat Tunnin päivässä liikkuvien osuus kasvaa.	Liikuntaharrastustarjottimen tekeminen kaiken ikäisille Lisätään liikuntatutoreiden määrää lukiossa Lisätään liikunnallisia oppitunteja lukiossa Kysely lukiolaisille liikkumisesta	Liikuntatarjottimen toteutuminen Liikuntatutoreiden määrä Lukion liikunnalliset oppitunnit Kyselyn tulosten hyödyntäminen
Hyvinvoiva kuntalainen Mielen hyvinvointi/ Koululaiset ja opiskelijat Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen	Tehdään tunnetaitopolku Oppitunnit tunnetaidoista, turvallisesta somekäytöstä ja fyysisestä koskemattomuudesta Rentoutumisharjoitukset lukiolaisille	Kouluterveyskyselyn tulokset Toteutuneet toimenpiteet

3.2 Työikäiset

Työikäisten osalta ei ole käytettävissä valtakunnallista kouluterveyskyselyn tapaista dataa. Eksote teki vuonna 2020 aikuisille suunnatun hyvinvointikyselyn, jonka tulokset on esitelty edellisen laajan hyvinvointisuunnitelman toteumassa. Kyselyyn vastasi 75 Savitaipalelaista. Kyselystä ei noussut erityisiä ongelmia elämänlaadun osalta. Eniten tyytymättömyyttä oli terveyspalveluiden ja julkisen liikenteen osalta. Nämä molemmat seikat nousivat myös kunnan vuonna 2021 tehdyssä kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille suunnatussa kyselyssä.

Kunnan tavoitteena on mahdollistaa onnellinen elämä Savitaipaleella. Kunta voi vaikuttaa kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin huolehtimalla kolmannen sektorin ja vapaaehtoistoimijoiden toimintaedellytyksistä myöntämällä järjestöavustuksia. Myös liikuntapaikkojen, tiestön ja jalankulkuväylien kunnossapito mahdollistaa matankynnyksen liikkumisen ja vahvistaa myös liikkumisen turvallisuutta. Nämä toimenpiteet on mainittu kunnan talousarviokirjassa.

Työikäisten ja lapsiperheiden sujuvaa arkea vahvistetaan kehittämällä yhden luukun periaate, jossa tieto heille tarkoitetuista palveluista löytyy helposti ja selkeästi. Työikäisille ja lapsiperheille tehdään kysely, jonka tarkoituksena on saada tietoa siitä, miten voimme lisätä työikäisten ja lapsiperheiden hyvää arkea entisestään. Testaamme ja kehitämme näiden ehdotusten ja ideoiden pohjalta entistä joustavampia ja elämää helpottavia toimintatapoja kunnan palveluissa.

Kunnan henkilöstön osalta jatkamme tuki- ja liikuntaelin sairauksien ehkäisyä ja laaja-alaisen hyvinvoinnin tukemista painottamalla työn tauottamisen tärkeyttä staattisten työasentojen osalta. Jatkamme liikkuvatyöelämä hanketta, jonka avulla jokaiseen yksikköön on saatu tyky-jumppaa sekä liikuntavälineitä omaehtoiseen käyttöön. Vuonna 2022 tavoitteena on vakiinnuttaa työntaottamisen merkitys osaksi jokapäiväistä organisaatiokulttuuria. Maakunnallisen Hyvä-mieli hankkeen avulla lisätään kunnan esimiesten johtamisosaamista mielenhyvinvoinnin osalta.

Työllisyyden osalta edessä on suuri muutos TE-palveluiden uudistuksen myötä. Uudistusta on avattu tämän asiakirjan alussa. Kunta on mukana suunnittelemassa uutta alueellista työllisyyden mallia Etelä-Karjalaan.
Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvusuunnassa. Useampi pitkään työttömänä ollut ei enää ole työkykyinen. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu näkyy myös toimeentulotukea saaneiden työikäisten määrän kasvuna. Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi panostamme palkkatukityön lisäämiseen. Samalla saamme lisäresurssia strategian mukaiseen yleisen viihtyvyyden vahvistamiseen, kuten esim. puistoalueiden hoitoon.

Alla olevassa koonnissa on tavoitesarakkeessa kuvattu kuntastrategiasta ja maakunnallisista tavoitteista nostetut painospisteet.

Savitaipale
Sydämellä Sovussa Sisulla

Työikäisten tavoitteet

Työikäiset

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinvoimainen kunta Terveelliset elintavat / Mielenhyvinvointi ja osallisuus Tietoa työikäisille ja lapsiperheille suunnatuista palveluista saatavissa helposti. Joustavat lapsiperheiden palvelut	Kehitetään tiedollinen yhdenluukun periaate työikäisten ja lapsiperheiden palveluista Testataan erilaisia lisää joustoa tuovia ratkaisuja lapsiperheiden toiveiden mukaisesti. Kehitetään vuokra-asumista entistä selkeämmin eri kohderyhmille	Toteutuminen
Elinvoimainen kunta Terveelliset elämäntavat / Mielenhyvinvointi ja osallisuus Kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen Johtamisosaamisen vahvistaminen mielen hyvinvoinnin osalta	Työn tauottamisen mahdollistaminen Koulutukset	Toteutuminen
Elinvoimainen kunta Työllisyys Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen Palvelutason säilyttäminen TE2024 uudistuksessa	Palkkatukityöllistämisen lisääminen Aktiivinen osallistuminen maakunnalliseen muutoksen toteuttamiseen	Toteutuminen

3.3 Ikäihmiset

Myöskään ikäihmisten osalta ei ole käytettävissä kuntakohtaista hyvinvointia mittaavaa tietoa. Sotkanetistä on saatavissa tietoa esimerkiksi talouteen tai asumiseen liittyen, mutta varsinaiseen hyvinvointiin liittyä tieto on vähäistä. Hyte-kertoimena oleva ikäihmisten kaatumista ja putoamista mittaava luku on kasvanut. Tätä asiaa tullaan tutkimaan yhdessä Eksoten kanssa.

Tavoitteena on edelleen vahvistaa yleistä ikäystävällisyyttä liittymällä Ikäystävälliseen kuntaverkostoon. Verkosto tuo tietoa ikäystävällisyyteen liittyvissä asioissa. Oikeus käyttää WHO:n Ikäystävällinen kunta –nimikettä edellyttää laajan mittariston läpikäyntiä ja toimenpiteiden toteuttamista. Osa toimenpiteistä on suunnattu isoimmille kaupungeille, mutta lähdemme käymään läpi kriteereitä soveltuvin osin ja nostamaan systemaattisesti painospisteitä kriteereiden pohjalta. Kriteerit toimivat hyvin myös laajana laatumittarina. Kriteereiden pohjalta nostetut toimenpiteet kirjataan Vanhus- ja Vammaisneuvoston toimintasuunnitelmaan.

Toisena suurena kokonaisuutena on ikäihmisten hoiva-asumisen turvaaminen lähipalveluna sekä vaihtoehtojen lisääminen kevyempään yhteisölliseen asumiseen. Asian ratkomiseksi tarvitaan laaja-alainen suunnitelma.

Eksoten vähennettyä ikäihmisten harrastetoimintaa, lähdemme kehittämään asiaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Ikäihmisten toimintakyvyn ja turvallisuuden ylläpitämiseksi kehitämme edelleen Tiaisen poluksi nimettyä ikäihmisille suunnattua muistiystävällistä helppokulkuista kulkureittiä lisäämällä sinne opasteita, penkkejä ja istutuksia. Ikiliikkujahankkeessa testaamme kuntosaliharjoittelun tehokkuutta ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämisessä.

Alla olevassa koonnin tavoitetaulukossa on kuvattu kuntastrategiaan ja maakunnallisiin tavoitteisiin liittyvät painospisteet.

Ikäihmisten tavoitteet

Ikäihmiset

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Sujuva arki Mielenhyvinvointi, terveelliset elämäntavat ja osallisuus Ikäystävällisyyden edelleen vahvistaminen	Liitytään ikäystävälliseen kuntaverkostoon Kehitetään Ikäystävällinen kunta -kriteerien mukaisia toimintoja.	Toteutuminen
Sujuva arki Terveelliset elämäntavat / mielenhyvinvointi ja osallisuus Ikäihmisten hoivapalveluiden toteutuminen lähipalveluna Vaihtoehtoja ikäihmisten asumiseen Liikkumisen (kävelyn) helpottuminen taajamassa	Suunnitelman tekeminen ikäihmisten asumisen kokonaisuudesta. Tiaisen polun edelleen kehittäminen	Toteutuminen
Hyvinvoiva kuntalainen Terveelliset elämäntavat /Mielen hyvinvointi ja osallisuus Riskiryhmässä olevien ikäihmisten toimintakyvyn vahvistaminen	Ikiliikkujahankkeessa kokeillaan eri tapoja järjestää ohjattua liikuntaa ikäihmisille. Vakiinnutetaan hyväksi havaitut toimintatavat hankkeen jälkeen	Toteutuminen

3.4 Kaikenikäiset

Kaikenikäisten kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden mukana olo kunnan kehittämisessä on yhä tärkeämpää tulevaisuuden kunnan toiminnassa. Tavoitteena on hyödyntää Nuorisovaltuuston, Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä Vapaa-ajan foorumin osaamista entistä tiiviimmin. Myös yhteyttä kyliin vahvistetaan. Oiva Osallisuus –hanke järjestää koulutusta osallisuuden edistämisestä kunnanvaltuutetuille ja henkilöstölle.

Kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille tehdyissä kyselyissä on noussut esille julkisen liikenteen toimimattomuus. Vaikka kunta ei ole keskeinen toimija julkista liikennettä järjestettäessä, niin tavoitteena on selvittää liikkumisen tarpeita sekä etsiä ratkaisuvaihtoehtoja liikkumisen helpottamiseksi.

Kirjaston toiminnan erityinen merkitys on tullut esille etenkin korona-aikana 70-vuotta täyttäneille tehtyjen kuulumissoittojen myötä. Kirjaston tavoitteena on toimia hyvinvointipalveluna, jonka tavoittaa kaikissa elämäntilanteissa. Kirjaston toimintaa tullaan monipuolistamaan ja kalustoa uusimaan viihtyisyyden lisäämiseksi.

Alla olevassa koonnin tavoitetaulukossa on kuvattu kuntastrategiaan ja maakunnallisiin tavoitteisiin liittyvät painospisteet.

Kaikenikäiset tavoitteet

Kaikenikäiset

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Sujuva arki Terveelliset elämäntavat / Mielenhyvinvointi ja osallisuus Kuntalaisten osallisuusmahdollisuuksien lisääminen. Kunnan palvelut vastaavat kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden tarpeita entistä	Osallisuussuunnitelman tekeminen Osallisuus koulutus Tiedonkeruu kuntalaisilta ja vapaa-ajan asukkailta osallisuuden muodoista ja kehittämiskohteista	Toteutuminen Kyselyn tulokset

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Sujuva arki Terveelliset elämäntavat / Mielenhyvinvointi ja osallisuus Liikkumisen helpottaminen ilman autoa	Selvitetään liikkumistarpeet Selvitetään mahdollisuuksia ratkoa liikkumistarpeita	Toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Sujuva arki Mielenhyvinvointi ja osallisuus Vammaispoliittisen ohjelman toteuttaminen:. - Digiosaamisen vahvistaminen - Toimintakyvyn ylläpitäminen ja yksinäiyyden ehkäisy	Digikoulutuksen järjestäminen Tiviistetään yhteistyötä ja suunnitellaan yhdessä Vanhus- ja vammaisneuvoston, Eksoten ja vammaisjärjestöjen sekä yrittäjien kanssa toimenpiteitä toimintakyvyn ja mielenhyvinvoinnin vahvistamiseksi.	Toteutuminen

Liite 1. Tilastotietoja

Alla tilastotietoa THL:n minimitietosisällön mukaisesti.

Lapset ja lapsiperheet (Lähde: Sotkanet ja Kouluterveyskysely.)

	Kunta				Etelä-Karjala % Vuosi	Koko maa % vuosi
	2017	**2019**	**2021**	**2022**		
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	32,8	31,2	2020:33,5		2020:25,5	2020:28,7
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	2,4		2020:2,1		2020:2,5	2020:3,0
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista	42	44	46		2017:47 2019:39 2021:44	2017:45 2019:40 2021:43
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	-	-	-		2017:2 2019:2 2021:3	2017:2 2019:2 2021:3
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista.	-	9	12		2017:6 2019:8 2021:10	2017:7 2019:9 2021:11
Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista	-	12	15		2017:- 2019:14 2021:15	2017:- 2019:13 2021:15
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista	-	-	-		2021:4	2021:4
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista	94	88	78		2017:92 2019:89 2021:85	2017:90 2019:90 2021:85
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	-	5	9		2017:8 2019:7 2021:8	2017:7 2019:7 2021:8
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 4lk	-	-	-		-	-

Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % peruskouluista	100	100		100	2020:80	2020:80
Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % peruskouluista	100	100		100		
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	100	100	100	100		
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste		72,3			2020:69,3	2020:63,9
Lihavuuden yleisyys (%) 2–6-vuotiailla					2020:8,3	2020:5,1
Alakoulujen saavutettavuus kohderyhmässä						

Nuoret (Lähde: Sotkanet ja Kouluterveyskysely.)

Koettu hyvinvointi	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, %			Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, %			Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %			Ei syö koululounasta viitenä päivänä viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista %		
	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021
8. ja 9. lk.	84	82	81	10	-	23	15	13	17	8	10	-
lukio 1. ja 2. lk.	75	75	64	24	16	22	16	11	21	12	27	5

Koettu mielenterveys	Tuntee itsensä osalliseksi, %			Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, %			Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, %			Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %			Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %		
	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021
8. ja 9. lk.	-	-	-	6	-	-	3	-	-	13	-	14	5 -	-	-
lukio 1. ja 2. lk.	75	75	64	18	15	15	-	8	7	10	8	25	-	0	2

Koettu turvallisuus	Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %			Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista			Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi			Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana %			Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, %		
	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021	2017	2019	2021
8. ja 9. lk.	-	-	9	-	43	47	33	27	21	-	17	11	13	14	15
lukio 1. ja 2. lk.	0	13	2	-	64	63	44	30	41	-	13	23	0	6	7

Työllisyys (Lähde: Sotkanet.)

	Savitaipale	Etelä-Karjala	Koko maa
Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaasta työvoimasta	2018: 10,4 2019: 13,7 2020: 16,2	2018: 16,6 2019: 16,5 2020: 20,9	2018: 12,2 2019:11,5 2020:16,7
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 – 24 vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestötä	2018: 3,1 2019: 4,0 2020: -	2018: 6,3 2019: 5,9 2020: -	2018: 7,9 2019: 7,5 2020:-

Työikäiset

Työllisyys (Lähde: Sotkanet.)

	Savitaipale	**Etelä-Karjala**	**Koko maa**
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä	2018: 29,4 2019: 22,9 2020: 23,4	2018: 26,6 2019: 18,1 2020: 17,0	2018: 29,8 2019: 26,3 2020: 21,9
Vaikeasti työllistyvät, rakennetyöttömyys, % 15–64-vuotiaista	2018: 4,7 2019: 4,9 2020: 5,4	2018: 5,8 2019: 4,9 2020: 5,4	2018: 4,6 2019: 4,2 2020: 4,6
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	2018: 1,4 2019: 1,2 2020: 1,6	2018: 2,5 2019: 2,3 2020: 2,5	2018: 2,9 2019: 2,7 2020: 2,8
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	2018: 8 2019: 7,9 2020: 7,6	2018: 7,5 2019: 7,5 2020: 7,4	2018: 6,7 2019: 6,6 2020: 6,5

Työllisyys (Lähde: TEM, Työnvälitystilastot.)

	Työvoima 2018/ 2019/ 2020	Työttömät työnhakijat 2018/ 2019/ 2020	Nuoret työnhakijat >25-vuotiaat 2018/ 2019/ 2020	Pitkäaikaistyöt. Yli 1 v. 2018/ 2019/ 2020	Työllistettynä olevat 2018/ 2019/ 2020
Imatra	12120/ 11840/ 11563	1665/ 1998/ 2127	236/ 279/ 271	452/ 275/ 360	167/ 152/ 140
Lappeenranta	34327/ 33911/ 33561	3912/ 3799/ 4603	560/ 580/ 702	1005/ 620/ 728	368/ 337/ 320
Lemi	1384/ 1370/ 1363	126/ 123/ 137	17/ 12/ 12	35/ 22/ 26	16/ 7/ 12
Luumäki	2059/ 1982/ 1949	187/ 210/ 237	19/ 23/ 26	43/ 38/ 45	22/ 20/ 26
Parikkala	2071/ 1949/1850	217/ 211/ 236	16/ 15/ 15	60/ 42/ 55	30/ 23/ 24
Rautjärvi	1337/ 1319/ 1251	202/ 191/ 210	23/ 24/ 24	70/ 39/ 49	19/ 13/ 14
Ruokolahti	2149/ 2125/ 2070	220/ 261/ 276	19/ 23/ 22	74/ 49/ 56	21/ 17/ 19
Savitaipale	1436/ 1411/	136/ 154/	11/ 18/ 14	39/ 30/ 37	16/ 17/ 18

	1378	158			
Taipalsaari	2259/ 2239/ 2174	183/ 157/ 237	22/ 18/ 28	46/ 29/ 40	25/ 23/ 21

Ikääntyneet

	2019	2020	2020 Etelä-Karjala
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä	0,5	0,7	0,6
75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavan ikäisten asuntokunnista	55,6	56,7	59,7
Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä	4,6	4,6	5,3

Liikunta ja kulttuuri

	2019	2020	2021
Lähiliikuntapaikat ja liikuntapuistot, kpl	40	41	44
Liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus, % asukkaista	4	4	4
Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit/1000 asukasta	4970	4277	4455
Kirjastokäynnit / asukas	10	10	11
Lainaus / asukas	13	11	13
Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä	509	188	150
Retkeily- ja pyöräilyreitit	4	5	7